

3.2. Esmase kontakti loomine lapsega

Last käsitleva juhtumikorralduse keskmes on alati laps, kes vajab õiguste, huvide ja turvalisuse tagamiseks täiendavat abi. Juhtumikorralduse protsessi peab lapsi alati olema aktiivselt kaasatud ja võetud kuulda lapse arvamust võimalikult suurel määral. Niisamuti peab lapse abivajaduse eelhindamine lähtuma lapsest ja tema olukorrast.

Lapsega esmase kontakti võtmisel tuleb teavitada sellest lapsevanemat. Teatud juhtudel (kui oht lapsele tuleneb lapsevanema tegevusest või tegevusetusest) võib lapsevanema teavitamine olla lapse huve kahjustav. Juhul, kui selleks on põhjendatud kahtlus või teadmine, võib lapsega vestelda esmalt ilma lapsevanemat teavitamata ja nõusolekuta. Oluline on, et sel juhul peale lapsega vestlusest teavitatakse lapsevanemat koheselt.

Lapsega kontakti loomine ja arvamuse välja selgitamine võimalikult varajases etapis on oluline, kuna see annab lapsele võimaluse väljendada enda seisukohti ja nägemust olukorrast. Esmane edukas kontakti loomine tugevdab lastekaitsetöötaja ja lapse omavahelist sidet ning laps tunneb, et tema arvamus loeb ning tal on võimalus kaasa rääkida tema elu puudutavates asjaoludes.

Lapsega esmane kontakti loomine peab toimuma keskkonnas ja tingimustes, kus laps tunneb ennast mugavalt. Vestlus lapsega võib toimuda lastekaitsetöötaja kabinetis, lapse kodus või lapse jaoks muus mugavas asukohas. Vestlusel võib olla laps üksinda või koos lapsevanemaga. Võib kasutada ka lähenemist, mille alusel lastekaitsetöötaja viib esmalt vestluse läbi lapsega individuaalselt ning hiljem koos lapsevanemaga. Taoline lähenemine võimaldab hinnata lapse kehakeelt, hoiakut lapsevanema juuresolekul ning märgata erisusi kahe vestluse vahel. Konkreetne lapsega esmane kontakt sõltub konkreetsest juhtumist ja esil olevatest asjaoludest.

Lastekaitsetöötaja peab esmase kontakti loomisel andma lapsele aega usalduse loomiseks. Sellele aitab kaasa kui lastekaitsetöötaja on sõbralik, positiivne, avatud suhtlusega ja rahulik. Samuti selgitab lastekaitsetöötaja lapse vanusest ja arengutasemest lähtuvalt enda rolli ja tööd laiemalt. Selgitustöö tulemusena saab laps aru, miks lastekaitsetöötaja temaga soovib suhelda, mis on lapse jaoks antud suhtluse eesmärk ning tänu sellele tunneb laps ennast lastekaitsetöötaja juuresolekul vabamalt. Lapsel tuleb ise lasta rääkida oma olukorrast, tunnetest ja soovidest. Lapsele ei tohi peale suruda oma seisukohta ega panna teda liiga keeruliste valikute ette.

Lastekaitsetöötaja võib lapsega vestlust alustada lihtsamate ja üldisemate küsimustega. Oluline on meeles pidada, et lastekaitsetöötaja annaks lapsele aega vastuste andmiseks. Samuti on vajalik, et lastekaitsetöötaja tunnetaks lapsega vestluse ajal üldist õhkkonda. See annab suunise, kas vestlust lapsega jätkata või pakkuda võimalust uuesti kohtuda. Näiteks, kui laps vaatab maha, väldib silmkontakti, otsib ruumist väljapääsu või ei soovi vastata lastekaitsetöötaja küsimustele, on parem anda lapsele rohkem aega ning leppida kokku uus võimalik kohtumise aeg.

Juba eelhindamise etapis on oluline meeles pidada, et lapsega kontakti loomine ei ole ühekordne toiming, vaid lapsega kohtumisi võib toimuda mitmeid, kuni laps on lõpuks valmis lastekaitsetöötajaga suhtlema. Lapsega kontakti loomisel tuleb olla järjepidev, kuna regulaarne suhtlemine ja kohtumised aitavad luua lapse usaldust lastekaitsetöötaja suhtes.